

Sayı: 8
Dönem: Eylül 2026

Gazi Eğitim 360

Sekizinci Sayısı ile Sizlerle!

Fakültemizin haber bülteni Gazi Eğitim 360'ın sekizinci sayısı ile yeniden sizlerle birlikte olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Eylül 2026'yı kapsayan ve yeni eğitim-öğretim yılının ilk ayına denk gelen bu sayımızda, eğitim dünyasındaki gelişmeleri küresel ve ulusal düzeyde mercek altına alarak okuryazarlıktan oyuna, mesleki eğitimden dijital güvenliğe uzanan geniş bir içerik havuzu hazırladık.

Bu sayımızda öne çıkan başlıklardan biri, hiç kuşkusuz, oyunun eğitimdeki yeri. Millî Eğitim Bakanlığı'nın yeni eğitim-öğretim yılını "Maarifin Kalbinde Oyun" temasıyla başlattığı bu dönemde, Türkiye Oyun Politika Belgesi'nin öne çıkan başlıklarını ve 51 çalışmayı inceleyen uluslararası bir araştırmanın bulgularını bir arada sunarak oyunun öğrenmenin neresinde durduğunu sorguluyoruz.

Eğitim politikalarındaki dönüşümlere de yer verdiğimiz bu sayıda, Avrupa'nın okuryazarlık için güçlerini birleştirdiği Varşova Mutabakatı'nı, İngiltere'nin 14 yaşındaki öğrencilere sunacağı mesleki GCSE derslerini ve Fransa, Polonya ile İngiltere'de yürürlüğe giren okul telefon yasaklarını araştırma bulgularıyla birlikte aktarıyoruz.

Öte yandan dünyanın farklı köşelerinden ilham verici hikâyelere de kulak veriyoruz: Bangladeş'te sel sularına rağmen çocuklara ulaşan yüzen okullardan, Afrika'da temel becerileri güçlendirmek için sürekli kendini yenileyen TaRL yaklaşımına, Kanada'da okul öncesi eğitimi öğrencilerinin araştırmalarını herkesin erişimine açan sempozyuma uzanan bu hikâyeler, eğitimin koşullara uyum sağlayarak ve kanıtlarla güçlenerek gelişmeye devam ettiğini bir kez daha gösteriyor.

Keyifli okumalar dileriz.

İçerik

- Avrupa Okuryazarlık İçin Güçlerini Birleştiriyor: Varşova Mutabakatı
- İngiltere, 14 Yaşındaki Öğrencilere Mesleki GCSE Dersleri Sunacak
- Kanada’da Okul Öncesi Eğitimi Öğrencilerinin Araştırmaları Açık Erişime Sunuldu
- Afrika’da TaRL Yaklaşımı Kanıtlarla Güçlendiriliyor
- Avrupa’da Okullar Telefonsuz Döneme Geçiyor
- BM Üniversitesi ve Bologna Üniversitesi’nden Yapay Zekâ Alanında İş Birliği
- Oyun Oynayan Çocuk Öğreniyor mu?
- Bangladeş’te Yüzen Okullar Sel Bölgelerindeki Çocuklara Eğitimi Ulaştırıyor
- Öğretmenlere Siber Zorbalıkla Mücadele İçin Ücretsiz Çevrim İçi Kurs
- Lise Öğrencileri İklim Çözümleriyle COP31 Sahnesinde: Maarif İklim Fikir Maratonu Başladı
- Maarifin Kalbinde Oyun: Yeni Eğitim Yılı Oyunla Başladı
- Ajanda

Avrupa Okuryazarlık İçin Güçlerini Birleştiriyor: Varşova Mutabakatı

OECD PISA 2025 sonuçlarına göre Avrupa Birliği'nde 15 yaşındaki gençlerin %31,3'ü temel metinleri anlamakta güçlük çekiyor. Okumada üst düzey performans gösterenlerin oranı ise yalnızca %4,8. Yetişkinlerin de dörtte birinden fazlasının okuryazarlık becerileri düşük. Bu tablo karşısında Avrupa Komisyonu, Avrupa Okuryazarlık Koalisyonu'nu 22-23 Eylül'de Brüksel'de başlattı.

Koalisyonun kurucu belgesi olan Varşova Mutabakatı da 22 Eylül'de destek beyanına açıldı. Mutabakatı, Avrupa Komisyonu'nun daveti üzerine 6-7 Mayıs 2026'da Varşova'da bir araya gelen 40 paydaş birlikte hazırladı. Bu paydaşlar eğitim, araştırma, kütüphane, kültür, sağlık, dijital ve medya alanlarından geliyor.

21. Yüzyılda Okuryazarlık

Mutabakata göre, okuryazarlık artık yalnızca çocuklukta ve okulda kazanılan bir okuma becerisi değil; yazılı, sözlü, görsel, işitsel ve dijital metinleri anlama, sorgulama ve üretme becerilerini kapsayan, yaşam boyu gelişen bir yetkinlik. Bu yetkinliğin içinde eleştirel düşünme ile medya, dijital ve yapay zekâ okuryazarlığı da yer alıyor.

Mutabakatın Öne Çıkan İlkeleri

- **Erken çocukluk:** 0-6 yaş döneminde okuryazarlığa yapılan yatırım, en verimli ve en eşitlikçi yatırım olarak görülüyor.
- **Okuma keyfi:** Keyif için okuma, okuryazarlığın “atan kalbi” olarak tanımlanıyor. Sesli kitaplar ve çizgi romanlar da okuma olarak kabul ediliyor; “okumayan” etiketi reddediliyor.
- **Eşitlik:** Dezavantajlı çocuklar, göçmenler, disleksisi olan öğrenciler ve kırsaldaki öğrenenler öncelikli gruplar arasında sayılıyor.
- **Öğretmenler ve kütüphaneciler:** Öğretmen eğitiminin yenilenmesi, okullarda okuryazarlık uzmanlığı rolünün oluşturulması ve kütüphanecilerin öğretim ekiplerine dâhil edilmesi öneriliyor.
- **Dijital dönem:** Dijital ürünlerin tasarım aşamasından itibaren okuryazarlığı desteklemesi ve basılı okumaya ayrılan zamanın korunması isteniyor.

Koalisyon, her yıl bir Avrupa Okuryazarlık Raporu yayımlamayı ve üye ülkeleri ulusal okuryazarlık stratejileri geliştirmeye teşvik etmeyi hedefliyor. Okuryazarlık alanında çalışan kuruluşlar, Mutabakata destek vererek koalisyonu katılabiliyor.

Daha Fazlasını Keşfedin

İngiltere, 14 Yaşındaki Öğrencilere Mesleki GCSE Dersleri Sunacak

İngiltere’de Eylül 2029’dan itibaren okullarda, temel akademik derslerin yanında yeni mesleki GCSE dersleri de verilmeye başlanacak. GCSE (General Certificate of Secondary Education), İngiltere’de öğrencilerin zorunlu ortaöğretimin sonunda, 16 yaşında aldıkları ulusal yeterliliktir. Yeni dersler arasında yapı ve inşaat, işletme yönetimi ve finans ile çocuk gelişiminin yer alması planlanıyor.

Eğitim Bakanı Lucy Powell, akademik öğrenmenin her eğitim sisteminin merkezinde olduğundan hiçbir şüphe bulunmadığını, ancak daha fazla uygulamalı unsur içeren derslere de büyük talep olduğunu söyledi.

Yeni yeterliliklerin standartları, notların diğer GCSE’lerle uyumlu olması amacıyla düzenleyici kurum Ofqual tarafından ulusal düzeyde belirlenecek. Bu yeterlilikler, önümüzdeki yıllarda aşamalı olarak kaldırılması beklenen BTec teknoloji ödülleri gibi aynı seviyedeki yeterliliklerin yerini alacak.

Mesleki GCSE’ler, gençlerin 16 yaşından sonra kolejde benzer alanlarda eğitimlerini sürdürebilmeleri için tasarlanacak. Bu yolun bir sonraki basamağında iki seçenek bulunuyor: T-level (Technical Level), iş yerinde en az dokuz haftalık stajı da kapsayan ve üniversiteye girişte esas alınan üç A-level (Advanced Level) dersine denk sayılan kapsamlı bir mesleki programdır. Okulların ve kolejlerin 2027 sonbaharından itibaren vermeye başlayacağı V-level (Vocational Level) ise çoğunlukla tek bir A-level dersine denk olan daha kısa bir mesleki yeterliliktir. Amaç, bu basamaklar aracılığıyla gençlerin farklı çalışma alanlarına yönelmesini sağlayacak açık bir yol oluşturmaktır.

Yeni derslerin dezavantajlı öğrencileri akademik derslerden uzaklaştırabileceği yönündeki kaygılara karşı Powell, iki kademeli bir eğitim sistemine başkanlık etmeyeceğini belirterek dezavantajlı gençlerin akademik başarı için her türlü fırsata sahip olmasını, her çocuğun da mesleki ve teknik ders alabilmesini istediğini söyledi. Okulların bölgelerindeki iş olanaklarına göre uzmanlaşabileceğini ifade eden Powell, finansman sorusuna hükümetin “ihtiyaç duyulan her türlü finansmanı sağlayacağı” yanıtını verdi.

Manchester'daki Wright Robinson College'da 11. sınıf öğrencisi Daisy, BTec kapsamında aldığı işletme dersinin kendisine uygulamalı deneyim kazandırdığını söylüyor. Kabin memuru olmak isteyen Sarjo da uygulamalı derste daha hızlı öğrendiğini belirtiyor. Okulun yönetici müdürü Martin Haworth ise derslerin etkili olması için uzman personel gerekeceğini, sınıfları uygulamalı öğrenmeye uygun hâle getirmenin de okullara maliyet getireceğini vurguladı.

Bağımsız bir kuruluş olan Mâlî Araştırmalar Enstitüsü'nden (IFS) ekonomist Luke Sibieta, bu derslerin verilmesi için yeterli sayıda öğretmen bulunup bulunmadığı konusunda büyük bir soru işareti bulunduğunu söyledi. Eğitim sendikaları da girişimi olumlu karşılamakla birlikte, sürekli yatırım ve kaynakla net bir strateji gerektiğinin altını çizdi.

Daha Fazlasını Keşfedin

Kanada’da Okul Öncesi Eğitimi Öğrencilerinin Araştırmaları Açık Erişime Sunuldu

Kanada’daki Brock Üniversitesi, okul öncesi eğitimi lisans programından (BECE) mezun olan öğrencilerin araştırma projelerini bir araya getiren 2026 BECE Sempozyumu’nu çevrim içi olarak erişime açtı. Dünyanın her yerindeki eğitimcilere açık olan sempozyum, okul öncesi eğitim ve okulun ilk yıllarına ilişkin geniş bir konu yelpazesinde araştırma bulguları ve ücretsiz kaynaklar sunuyor. BECE, iki yıllık okul öncesi eğitimi diplomasına sahip olanlara yönelik çevrim içi bir lisans programıdır.

Sempozyumdaki çalışmalardan biri, programdan bu yıl mezun olan Jammie Cole’a ait. Cole, Ontario’da 1-4. sınıflarda görev yapan 100’den fazla öğretmene, eyaletin okuryazarlıkta benimsediği temellere dönüş yaklaşımına ilişkin görüşlerini sordu. Cole, okuryazarlıkta sınıf düzeyinin gerisinde kalan ya da engeli bulunan öğrencilerle aradaki farkı kapatmada öğretmenlerin hangi destek ve stratejileri etkili bulunduğunu öğrenmek istediğini belirtti.

Araştırma, uygulamaya yönelik stratejilerin yanı sıra öğretmenleri, öğrencileri ve aileleri bir araya getiren iş birliğine dayalı bir yaklaşımın, Ontario’nun mevcut okuryazarlık programının etkisini artırdığını ortaya koydu.

Brock Üniversitesi'nin Erken Çocukluk Eğitimi Lisans çevrimiçi sempozyumu, çok çeşitli erken çocukluk eğitimi konuları ve konularıyla ilgili araştırma içgörülerini ve açık erişim kaynakları sağlar.

Sempozyumdaki diğer çalışmalar ise ailenin, teknolojinin ve ev ortamının öğrenme çıktılarına etkisi; açık hava ve doğa temelli öğrenme; okul öncesi eğitim mesleği ve kapsayıcılık, eşitlik ve nöroçeşitlilik gibi konuları ele alıyor.

Programın öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Jaime Barratt, projenin önemli bir parçasının öğrencilerin bulgularını kısa bir video ve dijital bir ürüne dönüştürmesi olduğunu vurguladı. Böylece araştırmalar eğitimcilerin, ailelerin ve politika yapımcıların doğrudan kullanabileceği bir biçim kazanıyor. Barratt'a göre bu süreç, öğrencilere araştırmalarını akademik makalenin ötesinde anlatma becerisi kazandırırken sempozyumu ziyaret edenlere de ücretsiz, kolayca paylaşılabilen ve uygulamaya hazır kaynaklar sunuyor. Barratt, amacın öğrenci araştırmalarının ulaşması gereken kişilere gerçekten ulaşmasını sağlamak olduğunu ifade etti.

[Daha Fazlasını Keşfedin](#)

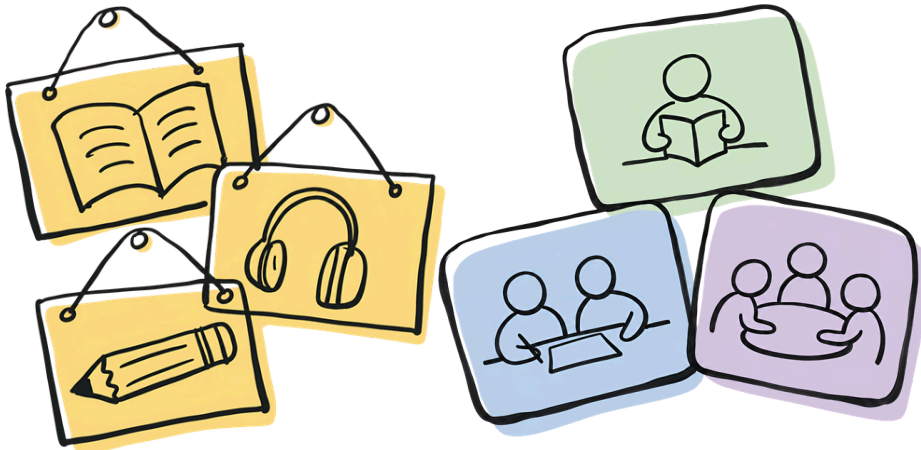

Afrika'da TaRL Yaklaşımı Kanıtlarla Güçlendiriliyor

TaRL (*Teaching at the Right Level*), öğrencileri yaşlarına ya da sınıflarına göre değil de mevcut öğrenme düzeylerine göre gruplayarak temel okuma ve matematik becerilerini kazandırmayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Yaklaşımı Afrika ülkelerinde yaygınlaştıran TaRL Africa, programın etkisini artırmak için öğretim modelinde ve öğretmen desteğinde yaptığı değişiklikleri paylaştı.

Kuruluşa göre milyonlarca çocuktan elde edilen ön test-son test verileri, bir yıl içinde paragraf okuma ve basit çıkarma işlemlerinde %15 ile %40 arasında gelişme olduğuna işaret ediyor. Fildişi Sahili, Madagaskar ve Zambiya'da yapılan randomize kontrollü çalışmalar da olumlu, ancak farklılık gösteren etkiler buldu. Bununla birlikte, veriler birçok öğrencinin harf-ses çözümlemesini öğrendiğini, ancak daha azının paragraf ve öyküleri akıcı okuyabilecek düzeye ulaştığını gösteriyor.

Bu bulgu üzerine kuruluş, okuma modelinde bir dizi uyarlamayı pilot olarak uyguluyor. Bunlar arasında harf-ses ilişkilerini basitten karmaşığa sıralayan sistematik bir sesbilgisel okuma programı, bu sıraya uygun çözümlenebilir metinler ve ek cümle okuma ile akıcılık etkinlikleri yer alıyor. Öğretmen kılavuzları da davranış bilimi perspektifiyle ders akışında kolayca kullanılacak şekilde yeniden tasarlandı. Kuruluş, bu değişikliklerin işe yarayacağını varsaymadığını ve bunları sınanması gereken hipotezler olarak gördüğünü vurguluyor.

TaRL Africa, etkili uygulamanın sınıfta neye karşılık geldiğini somutlaştırmak için modeli 16 temel öğretmen davranışına ayırdı. Öğretmen eğitimleri de bu davranışlar etrafında, anlatımdan çok uygulamaya ve yansıtmaya ağırlık verecek şekilde yeniden düzenlendi. Eğitici eğitiminde sunum slaytı kullanılmıyor; böylece eğiticiler, öğretmenleri eğitecekleri koşulları önceden deneyimleyebiliyor.

Kuruluş, okul yöneticileri için yıllık planlama kontrol listesi ve mentor öğretmenler için sınıf gözlem aracı gibi destek materyalleri de geliştirdi. TaRL Africa'ya göre sürekli iyileştirme, değişime açık olmanın yanında yaklaşımın özünü de korumayı gerektiriyor: Öğretime çocuğun bulunduğu düzeyden başlamak.

Daha Fazlasını Keşfedin

TaRL YAKLAŞIMI

Öğrenme Düzeyine Göre Eğitim

1. AŞAMA

DEĞERLENDİRME

(Birebir Değerlendirme)

Öğrencilerin mevcut okuma ve matematik seviyeleri birebir, basit araçlarla belirlenir.

2. AŞAMA

SEVİYEYE GÖRE GRUPLAMA

(Sınıf Değil, Seviye)

Öğrenciler yaş veya sınıf yerine, gerçek öğrenme seviyelerine göre esnek gruplara ayrılır.

3. AŞAMA

TEMEL BECERİLERE ODAKLANMA

(Aktif Öğrenme)

Eğlenceli, hareketli ve seviyeye uygun aktivitelerle temel okuma ve matematik becerileri kazandırılır.

4. AŞAMA

İLERLEME TAKİBİ

(Gelişim ve Geçiş)

Öğrencilerin gelişimi düzenli olarak izlenir; seviye atlayanlar hızla yeni gruplara geçer.

“Hiçbir Çocuk Geride Kalmasın!”
“Her çocuk kendi hızında ve seviyesinde öğrenir.”

Avrupa'da Okullar Telefonsuz Döneme Geçiyor

Eylül ayında başlayan yeni eğitim yılıyla birlikte Avrupa'daki okullarda cep telefonu kullanımına yönelik kısıtlamalar genişledi. Fransa, Polonya ve İngiltere öğrencilerin dikkatini dağıttığı, siber zorbalığa zemin hazırladığı ve yüz yüze iletişimi azalttığı gerekçesiyle akıllı telefonlara yönelik yeni düzenlemeleri 1 Eylül itibarıyla uygulamaya koydu.

Fransa: Telefon Yasağı Liselere de Genişledi

Fransa'da anaokulu, ilkokul ve ortaokullarda 2018'den bu yana uygulanan telefon yasağı, 24 Ağustos 2026 tarihli yasayla liseleri de kapsayacak şekilde genişletildi. Telefon molada (*Portable en pause*) adı verilen uygulamayla öğrenciler artık okul hayatlarının tamamı boyunca okul saatlerinde telefon kullanamayacak. Lise öğrencileri telefonlarını okula getirebilecek, ancak okul saatleri içinde kullanamayacak. Eğitim Bakanı Édouard Geffray, düzenlemenin öğrencilerin ruh sağlığını korumayı ve ekran bağımlılığını azaltmayı amaçladığını belirtti. Ayrıntılar ve istisnalar her okulun iç yönetmeliğiyle belirlenecek.

Polonya: İlkokul ve Anaokullarında Tam Yasak

Polonya’da yürürlüğe giren yasa, ilkokul ve anaokullarında akıllı telefonların ve kayıt yapabilen elektronik cihazların kullanımını yasaklıyor. Polonya’da ilkokul sekiz yıl sürdüğü için yasa, 7-15 yaş arasındaki öğrencileri kapsıyor. Yasak derslerle sınırlı değil; teneffüsleri ve okul sonrası etkinlikleri de kapsıyor. Sağlık gereksinimleri, acil durumlar ve öğretmenin onay verdiği eğitsel kullanım istisna tutuldu. Okulların uyum için yıl sonuna kadar süresi var. Düzenleme kamuoyunda da güçlü destek görüyor: Polonya’nın devlet araştırma kurumu CBOS’un anketine göre Polonyalıların %85’i yasağı destekliyor.

İngiltere: “Varsayılan Olarak Telefonsuz Okul”

İngiltere’de okullardaki telefon kullanımına ilişkin yönerge yasal dayanak kazandı ve okulların bu yönergeyi dikkate alması zorunlu hâle geldi. Okulların 1 Eylül’den itibaren derslerde, teneffüslerde ve öğle arasında öğrencilerin telefonlarına erişimini engellemesi bekleniyor. Okul denetimlerinde bu politikaların uygulanması da değerlendirilecek.

Yasaklar Ne Kadar Etkili?

ABD’de Güney Kaliforniya Üniversitesi araştırmacılarının Brookings Enstitüsü’nde 10 Eylül’de yayımladığı araştırma, yasakların uygulamada zorlandığını gösteriyor. Okul gününde telefon kullandığını söyleyen gençlerin oranı, 2025-2026 eğitim yılının başında %28’ken yıl sonunda %42’ye yükseldi. Gençlerin neredeyse yarısı, öğretmenlerin yasağı uygulamada yıl içinde gevşettiğini bildirdi. Telefonu okul günü boyunca tamamen yasaklayan okullarda ise artış daha sınırlı kaldı. Bu okullarda derste telefon kullandığını söyleyen gençlerin oranı yıl başında %25’ken yıl sonunda %35’e çıktı. Araştırmacılar, bulguların yasakların sürdürülmesini ve tutarlı biçimde uygulanmasını desteklediği sonucuna vardı.

Daha Fazlasını Keşfedin

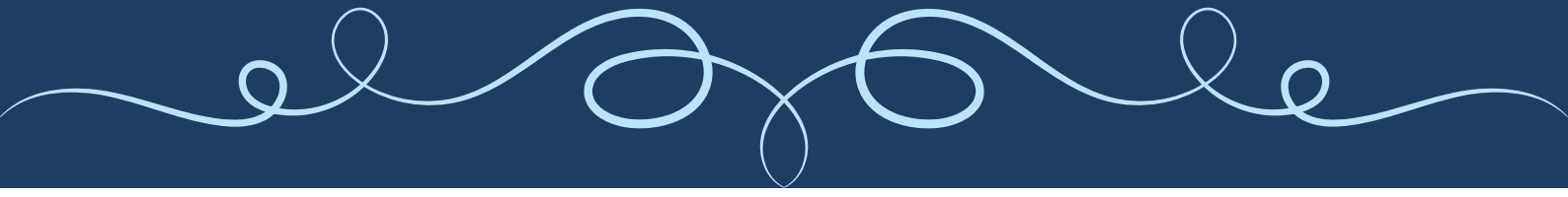
BM Üniversitesi ve Bologna Üniversitesi'nden Yapay Zekâ Alanında İş Birliği

Birleşmiş Milletler Üniversitesi (UNU) ile Bologna Üniversitesi yapay zekâ alanında araştırma, eğitim ve politika geliştirmeye yönelik stratejik bir ortaklık kurdu. Tokyo merkezli BM kuruluşu UNU'nun Rektörü Prof. Tshilidzi Marwala ile Bologna Üniversitesi Rektörü Giovanni Molari, çerçeve iş birliği anlaşmasını 23 Eylül 2026'da Bologna'da imzaladı. Anlaşma lisansüstü programlar ve kapasite geliştirme çalışmaları aracılığıyla akademik yenilikleri uluslararası politikalarla buluşturmayı amaçlıyor.

Ortaklık araştırma ve yenilik, yükseköğretim ve kapasite geliştirme ile yaygınlaştırma ve politika savunuculuğu alanlarında ortak faaliyetleri kapsıyor. Bu faaliyetlerin ortak hedefi yapay zekâ alanında küresel bilgi birikimini, kapasiteyi ve erişimi artırmak ve politika yapımına katkı sunmaktır.

İki kurum yapay zekâ ve dijital teknolojilerin yönetişimi, politikaları ve toplumsal etkilerine odaklanan ortak bir yüksek lisans programının uygulanabilirliğini araştırarak. İş birliği kapsamında ayrıca büyük veri analizi alanında mesleki eğitimler, kısa süreli kurslar, yaz okulları ve çevrim içi öğrenme platformları da sunulacak.

Anlaşma, yakında Bologna'daki araştırma merkezi Technopole bünyesinde faaliyete geçecek olan UNU Yapay Zekâ Enstitüsü (UNU-AI) ile de yakın iş birliğine zemin hazırlayacak. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerden (Küresel Kuzey ve Küresel Güney) uzmanları bir araya getirecek olan enstitü, büyük veri ve yapay zekâyı insan refahını artırmak, barış ve güvenliği güçlendirmek ve doğal yaşam alanlarını korumak için kullanmayı hedefliyor.

UNU Rektörü Marwala, anlaşmaya ilişkin değerlendirmesinde şunları söyledi: “Geleceğin liderlerini yapay zekâ odaklı bir çağa hazırlamak, etik, kapsayıcılık ve disiplinlerarası titizliğe dayanan yenilikçi bir eğitim gerektiriyor. Birlikte, dünya çapındaki öğrencileri, araştırmacıları ve politika yapıcıları teknolojik risklerle başa çıkmak, sorumlu yeniliği savunmak ve dijital araçları sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecek şekilde yönlendirmek için gereken becerilerle donatacağız.”

Daha Fazlasını Keşfedin

Oyun Oynayan Çocuk Öğreniyor mu?

Oyun, erken çocukluk eğitiminde çoğu zaman asıl öğrenmeden bir mola olarak görülür. *Early Childhood Education Journal*'da bu yıl yayımlanan bir çalışma ise bu bakışı sorguluyor. Etiyopya'daki Jimma Üniversitesi ile Belçika'daki Gent Üniversitesi'nden araştırmacılar, 2015-2023 yılları arasında Kuzey Amerika, Avrupa, Asya ve Afrika'da yayımlanmış 51 çalışmayı inceleyerek oyun temelli öğrenmenin 4-6 yaş arası çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin mevcut bilgiyi bir araya getirdi.

Oyun Çok Yönlü Gelişimi Destekliyor

İncelemeye göre oyun temelli öğrenme çocukların gelişimini bilişsel, akademik ve sosyal-duygusal alanlarda tutarlı biçimde destekliyor:

- Blok oyunları ve sayı oyunları matematiksel akıl yürütmeyi ve problem çözmeyi geliştiriyor.
- Öğretmen rehberliğinde yapılan oyunlar kelime dağarcığını ve okuma becerilerini güçlendiriyor.
- Oyun, çocukların duygularını düzenlemelerine, paylaşımlarına ve iş birliği yapmalarına yardımcı oluyor.

Dikkat çeken bir bulgu da oyun temelli öğrenmenin özellikle dezavantajlı ailelerden gelen çocuklara katkı sağlaması.

Serbest Oyun ve Rehberli Oyun Birlikte

Araştırmacılar farklı oyun türlerinin farklı katkılar sunduğunu vurguluyor. Serbest oyun özerkliği ve yaratıcılığı desteklerken, öğretmenin yön verdiği rehberli oyun, serbest keşif ile doğrudan öğretim arasında etkili bir orta yol sunuyor. Etkili uygulama bu türleri bir arada kullanmaktan geçiyor.

Engeller ve Öneriler

Öğretmenler oyunun değerine inansa da program baskısı, kalabalık sınıflar ve kaynak yetersizliği uygulamayı zorlaştırıyor. Ailelerde de oyunu öğrenmeden ayrı görme eğilimi yaygın. Araştırmacılar öğretmenlere yönelik mesleki gelişim programlarının güçlendirilmesini, oyunun değerinin ailelere anlatılmasını ve öğretim programlarında oyunun temel bir öğrenme yaklaşımı olarak tanınmasını öneriyor. Ayrıca oyunun uzun vadeli etkilerini izleyen çalışmaların azlığına ve araştırmaların büyük bölümünün nitel olmasına dikkat çekerek bu alanda daha kapsamlı araştırmalara ihtiyaç duyulduğunu vurguluyor.

İncelenen çalışmalar arasında Türkiye’deki okul öncesi öğretmenlerinin oyunla öğrenmeye bakışını inceleyen bir araştırma da yer alıyor. Millî Eğitim Bakanlığı’nın “Maarifin Kalbinde Oyun” temasıyla başlattığı 2026-2027 eğitim-öğretim yılında bu bulgular ayrı bir önem taşıyor.

Daha Fazlasını Keşfedin

Bangladeş'te Yüzen Okullar Sel Bölgelerindeki Çocuklara Eğitimi Ulaştırıyor

Yüzen okulları 2018'de haberleştiren ABD'nin kamu radyosu NPR, sekiz yıl sonra bölgeye geri dönerek okulların ve öğrencilerin bugününü inceledi. Bangladeş'in kuzeybatısında, mevsimsel sellerin yolları kullanılamaz hâle getirdiği bölgelerde tekneler okul olarak kullanılıyor. Ülkenin ilk yüzen okulu 24 yıl önce Atrai Nehri kıyısında eğitime başladı. Yerel sivil toplum kuruluşu Shidhulai Swanirvar Sangstha tarafından yürütölen girişim, bugün iklim değişikliğinin eğitimi giderek daha fazla etkilediği bir dünyada, başka ölkeler için de bir model oluşturuyor.

Yüzen okullar, öğrencileri bir iskeleden diğerine giderek evlerinin yakınından alıyor ve ders sonunda yine evlerine bırakıyor. Böylece fırtına ve yoğun yağış dönemlerinde bile eğitim çoğunlukla aksamadan sürüyor. Sel dönemlerinde yollar çamura gömüldüğünde ve okul bahçeleri su altında kaldığında geleneksel okullarda eğitim kesintiye uğrarken teknelerdeki dersler devam ediyor. Eğitim ücretsiz; öğrencilere ders kitabı, defter ve kalem de veriliyor.

Yüzen okulların ilk öğrencilerinden bazıları bugün başarılı birer genç. 2005-2010 yılları arasında tekne okulda okuyan Rabbi Hossain, řu anda Dakka Mühendislik ve Teknoloji Üniversitesi'nde mühendislik eğitimi alıyor. Hossain, 2005 yılında teknede bilgisayar kullanmayı öğrendiğini anlatıyor. 2012-2016 yılları arasında yüzen okulda okuyan Surovi Khatun ise bugün İngilizce lisans eğitimi alıyor. Okulda kendisine ve annesine terzilik de öğretildiğini, artık ek gelir elde edebildiklerini söylüyor. Khatun, yüzen okulların beşinci sınıftan sonra da devam etmesini istiyor. Ortaöğretimdeki masraflar nedeniyle birçok ailenin kız çocuklarını erken yaşta evlendirdiğine dikkat çekiliyor.

Girişim, sel bölgesi olan Chalan Beel sulak alanlarındaki çocuklara eğitim ulaştırma çabaları nedeniyle 2025 UNESCO Konfüçyüs Okuryazarlık Ödülü'ne layık görüldü. UNESCO'nun Bangladeş temsilcisi Susan Vize, 1971'de %17,6 ile dünyanın en düşük okuryazarlık oranlarından birine sahip olan ülkenin bugün yaklaşık %76'ya ulaştığını ve bunda bu tür girişimlerin payı olduğunu belirtiyor.

Kuruluşun kurucusu Mohammed Rezwan, şimdi derslerin yanı sıra sağlık hizmeti de sunacak ve sel dönemlerinde 150 kişiye kadar barınak olarak kullanılabilecek daha büyük bir tekne tasarlıyor. Rezwan, yüzen okul modeliyle çalışanları bir araya getiren küresel bir ağ kurmayı da hedefliyor. Kamboçya, Vietnam, Hindistan, Malezya, Filipinler ve Brezilya gibi sele açık ülkeler de benzer programlar başlattı.

Daha Fazlasını Keşfedin

Hayır kurumunun 23 okul teknesinden oluşan bir filosu var. Nehir boyunca çocukları alırlar, sonra sınıf tutmak için bataklık nehir kıyısına çekerler.

NPR için Mahmud Hossain Opu

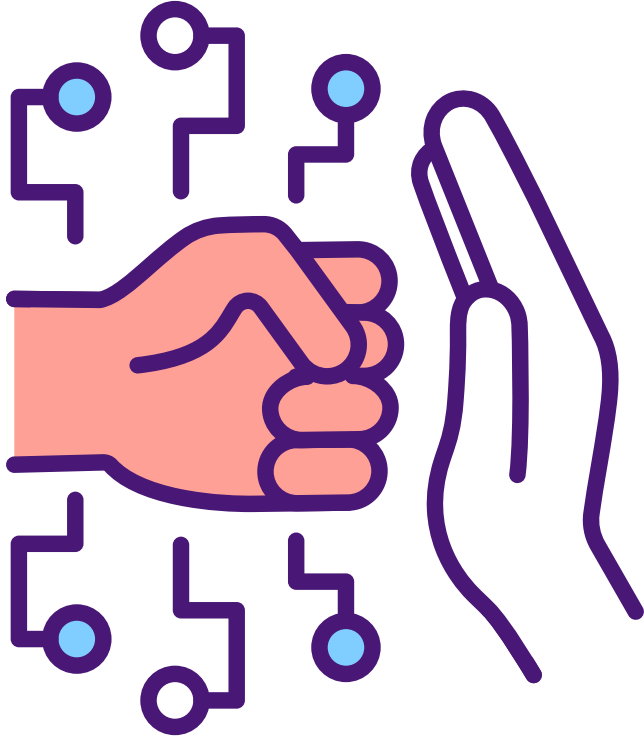

Öğrenciler yüzen okulda ders bittikten sonra evlerine giderler.

NPR için Ali Asif Shawon

Öğretmenlere Siber Zorbalıkla Mücadele İçin Ücretsiz Çevrim İçi Kurs

Avrupa Komisyonu'nun desteklediği *Better Internet for Kids* (Çocuklar İçin Daha İyi Bir İnternet, BİK) girişimi, öğretmenlere yönelik "Hızla Değişen Dijital Dünyada Siber Zorbalık" adlı ücretsiz bir çevrim içi kurs düzenliyor. 12 Ekim 2026'da başlayacak ve beş hafta sürecek kurs, katılımcıların siber zorbalığı önlemesine, fark etmesine, bildirmesine ve etkili biçimde müdahale etmesine yardımcı olmayı amaçlıyor. Kurs öğretmenler, okul personeli ve çocuklarla çalışan diğer profesyoneller için tasarlandı; kayıtlar devam ediyor.

Siber zorbalık, dijital teknolojileri kullanarak birini tekrar tekrar tehdit etmek, aşağılamak, dışlamak ya da incitmek anlamına gelir. Avrupa'da 11-15 yaş arasındaki her 6 çocuktan biri siber zorbalığa uğradığını, her 8 çocuktan biri ise başkalarına siber zorbalık yaptığını belirtiyor. 2018-2022 döneminde siber zorbalığa uğrayan gençlerin oranı erkeklerde dörtte bir, kızlarda ise dörtte birine yakın oranda arttı. Yapay zekâ ile üretilen içerikler gibi yeni riskler de sorunu daha da derinleştiriyor.

Avrupa Komisyonu, Şubat 2026’da yayımladığı siber zorbalığa karşı eylem planıyla koruma, önleme, farkındalık, bildirim ve destek alanlarını kapsayan ortak bir Avrupa yaklaşımı benimsedi. Plan, okullarda dijital becerilerin geliştirilmesini, dijital iyi oluşun desteklenmesini, siber zorbalık belirtilerine erken müdahale edilmesini ve öğretmenlere dijital okuryazarlık, dezenformasyon ve çevrim içi güvenlik konularında güncel rehberlik sağlanmasını öngörüyor.

Kurs, BİK’in 24 Ağustos-25 Eylül tarihleri arasında yürüttüğü #NotOnOurFeed kampanyasının devamı niteliğinde. Kampanya kapsamında hazırlanan sınıf ve ev kullanımına yönelik araç seti, eylem planını ailelere anlatan bilgi notu ve gerçek senaryolar içeren video gibi materyallere BİK platformundaki kampanya sayfasından ulaşılabilir.

Daha Fazlasını Keşfedin

Better Internet for Kids

Lise Öğrencileri İklim Çözümleriyle COP31 Sahnesinde: Maarif İklim Fikir Maratonu Başladı

Türkiye'nin 9-20 Kasım 2026'da Antalya'da ev sahipliği yapacağı BM İklim Değişikliği Konferansı COP31 öncesinde, Millî Eğitim Bakanlığı liseliler için bir iklim yarışması başlattı. Maarif İklim Fikir Maratonu, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı Becerisi ve MEB 2026-2030 İklim Değişikliği Eylem Planı doğrultusunda düzenleniyor. Yarışmanın amacı, gençlerin iklim sorunlarını tanıma, sorgulama ve bunlara yenilikçi çözümler üretme becerilerini geliştirmektir.

Kimler Katılabilir?

Yarışmaya Türkiye genelindeki resmî ve özel ortaöğretim kurumlarında hazırlık, 9, 10, 11 ve 12. sınıfta okuyan lise öğrencileri katılabiliyor. Başvurular takım hâlinde yapılıyor. Her takımda bir danışman öğretmen ve 2-4 öğrenci yer alıyor. Her okul en fazla 3 takımla başvurabilir. Takımlar sıfır atık, gıda güvenliği, okyanuslar ve denizler, iklime dirençli şehirler, temiz enerji dönüşümü, gençlik ve eğitim gibi 10 temadan birini seçerek fikirlerini geliştiriyor.

Dört Aşamalı Bir Yolculuk

- **Ön eleme:** Takımlar bir sayfalık İklim Çözümü Formu, beş sayfalık bir sunum ve bir dakikalık tanıtım videosuyla başvuruyor. Fikirler, problemin önemi, çözümün yenilikçiliği, iklime ve topluma katkısı, öğrencilerin fikri sahiplenmesi ve uygulanabilirlik ölçütlerine göre değerlendiriliyor.
- **Mentorluk:** Finalist takımlar, 26 Ekim-6 Kasım tarihleri arasında mentorlarıyla çevrim içi olarak çalışarak projelerini olgunlaştırıyor.

- **Antalya finali:** 18-19 Kasım'da finalistlere yerinde yeni bir tema veriliyor. Takımlar sınırlı sürede bu temaya yönelik bir çözüm geliştirip jüriye canlı olarak sunuyor.
- **Ödül töreni:** Dereceye giren takımlar ödülleri 20 Kasım'da COP31 resmî programı kapsamında alacak.

Başvurular 16 Ekim 2026 saat 17.00'ye kadar meslegimhayatim.meb.gov.tr adresi üzerinden yapılabilir. İlk üç takım "COP31 Maarif İklim Kupası" ile ödüllendirilecek; ayrıca bir "En Yenilikçi Çözüm" jüri özel ödülü verilecek. Başvuran tüm öğrenciler ve danışman öğretmenler "COP31 & Maarif Gençlik İklim Elçisi" katılım belgesi alacaklar.

Daha Fazlasını Keşfedin

Maarifin Kalbinde Oyun: Yeni Eğitim Yılı Oyunla Başladı

Millî Eğitim Bakanlığı 2026-2027 eğitim-öğretim yılının teması “Maarifin Kalbinde Oyun” kapsamında Türkiye Oyun Politika Belgesi ve Eylem Planı’nı yayımladı. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü’nün koordinasyonunda hazırlanan belge, oyunu bir eğlence etkinliği ya da eğitimin yardımcı aracı olarak değil; çocuğun hakkı, kültürel miras ve öğrenmenin temeli olarak ele alıyor. Belge okul öncesinden ortaöğretime kadar tüm kademeleri ve okul dışı öğrenme ortamlarını kapsıyor.

Belgede altı hedef, 29 politika maddesi ve 90 eylem adımı yer alıyor. Hedefler; oyun hakkını güvence altına almak, oyun kültürünü yaşatmak, oyun yoluyla değer eğitime katkı sağlamak, oyunu eğitimin merkezine yerleştirmek, güvenli bir dijital oyun iklimi geliştirmek ve paydaş sorumluluklarını belirlemek olarak sıralanıyor.

Öne Çıkan Düzenlemeler

Belgeye göre teneffüs ve serbest oyun için ayrılan süre akademik kaygılarla kısaltılmayacak; teneffüs, çocuğun gelişimini destekleyen bir öğrenme zamanı olarak ele alınacak. Öğretim programlarında çocuğun yönettiği doğal oyun ile öğretmenin hedef belirlediği rehberli oyun ayrı ayrı tanımlanacak ve her birine süre ayrılacak.

Öğretmenin rolü de yeniden tanımlanıyor. “Oyunsever öğretmen” anlayışında öğretmen, oyunu yönlendiren değil; süreci izleyen ve yalnızca dışlama ya da zorbalık durumlarında devreye giren bir rehber olarak konumlanıyor. Okul bahçesi standartlarında ise riski tümüyle ortadan kaldırmak yerine çocuğun gelişimine katkısıyla birlikte değerlendiren risk-fayda yaklaşımı benimseniyor.

Galler ve İskoçya’daki uygulamalardan esinlenen oyun yeterliliği değerlendirmesi ile illerdeki oyun olanakları nitelik, nicelik ve erişilebilirlik açısından düzenli olarak ölçülecek. Geleneksel çocuk oyunları için ulusal bir envanter oluşturulup açık erişime sunulacak; bazı oyunların UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras listesine aday gösterilmesi için çalışmalar yapılacaktır. Belgede fiziksel oyunun dijital oyuna göre öncelikli tutulacağı da vurgulanıyor.

İzleme ve Veri

Belge, Türkiye’de çocukların oyuna ayırdığı süreyi ulusal ölçekte ölçen bir veri bulunmadığına dikkat çekiyor. Bu nedenle çocukların oyun süresi, oyun türleri ve oyun mekânlarına ilişkin ulusal bir veri toplama sistemi kurulacaktır. Uygulamayı izlemek üzere yılda en az iki kez toplanacak bir Ulusal Oyun Koordinasyon Kurulu oluşturulacaktır ve yıllık izleme raporları kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Belgeye ve temaya ilişkin aylık bültenler, oyun videoları, şarkı ve okul zili sesleri gibi materyallere Temel Eğitim Genel Müdürlüğü’nün internet sitesinden erişilebiliyor.

Daha Fazlasını Keşfedin

Ajanda

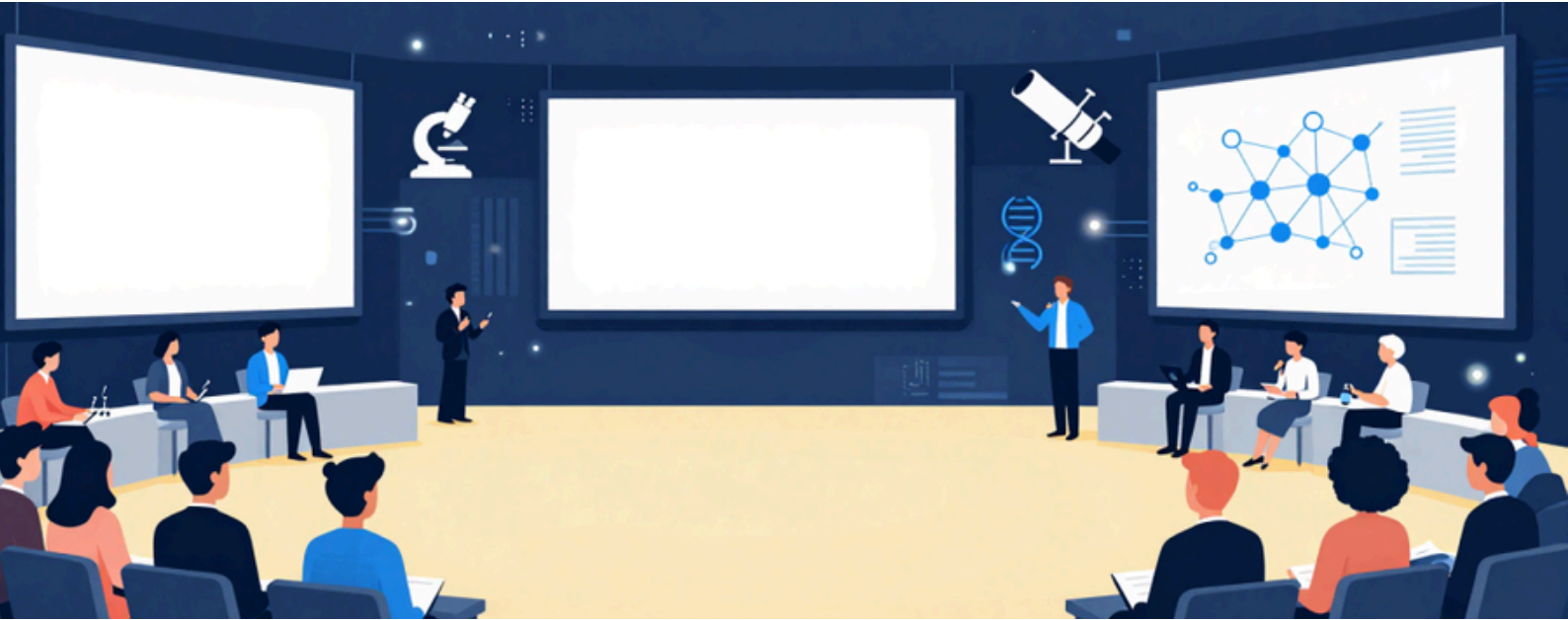

1. Türkiye Bilim İletişimi Zirvesi

Türkiye’de bilim iletişimi ekosisteminin gelişimine katkı sağlamak amacıyla 14-15 Ekim 2026 tarihlerinde Ankara’da, TÜBİTAK yürütücülüğünde ve ODTÜ ev sahipliğinde “1. Türkiye Bilim İletişimi Zirvesi” gerçekleştirilecektir.

Zirve kapsamında; bilim iletişimi çalışmalarıyla ilgilenen alanında uzman akademisyenlerin, bilim iletişimcilerinin, medya temsilcilerinin, üniversitelerin, kamu kurumlarının, bilim merkezlerinin, araştırma enstitülerinin, sivil toplum kuruluşlarının, öğretmenlerin ve öğrencilerin bir araya gelmesi hedeflenmektedir. Zirvede bilimsel bilginin toplumla daha anlaşılır, güvenilir, kapsayıcı ve etkili yöntemlerle buluşturulmasına yönelik bilgi, deneyim ve iyi uygulama örnekleri katılımcılarla paylaşılacaktır.

[!\[\]\(77e670be72de63f664b9f3cf25895195_img.jpg\) **Detaylı Bilgi ve Başvuru İçin Tıklayın**](#)

Ajanda

TÜBİTAK 2209-A - Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı

2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2026 yılı çağrısı başvuruya açılmıştır. Başvurular 11 Kasım 2026 günü saat 17.30'a kadar TÜBİTAK Yönetim Bilgi Sistemi (tybs.tubitak.gov.tr) üzerinden yapılabilecektir.

TÜBİTAK 2209-B - Üniversite Öğrencileri Sanayiye Yönelik Araştırma Projeleri Desteği Programı

2209-B Üniversite Öğrencileri Sanayiye Yönelik Araştırma Projeleri Desteği Programı 2026 yılı çağrısı başvuruya açılmıştır. Başvurular 11 Kasım 2026 günü saat 17.30'a kadar TÜBİTAK Yönetim Bilgi Sistemi (tybs.tubitak.gov.tr) üzerinden yapılabilecektir.

GAZİ EĞİTİM 360 EKİBİ

Koordinatör

Dr. Öğr. Üyesi Sultan ÇIKRIK

Biyoloji Eğitimi Ana Bilim Dalı

İçerik Yazarı

Deniz BAKIR

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

İçerik Yazarı

Esra AYDIN

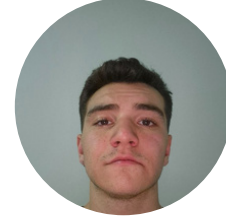
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

İçerik Yazarı

Mustafa Hakan YANAR

İngiliz Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı

İçerik Yazarı

Mehmet Mert SÜER

Alman Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı

İçerik Yazarı

Pınar BİLKİÇ

İngiliz Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı

